

Adroddiad ar gyfer	Pwyllgor Archwilio
Dyddiad	29/01/18
Swyddog Arweiniol	Mike Halstead, Pennaeth Gwasanaethau Archwilio a Chaffael
Swyddog Cyswllt	Keith V Williams
Pwnc	Strategaeth Archwilio Mewnol 2018 hyd at 2021

PWRPAS YR ADRODDIAD

- 1 Mae'r Strategaeth Archwilio Mewnol 2018-21 yn cael ei chyflwyno i'r Pwyllgor Archwilio i'w hystyried a'i chymeradwyo, a hynny yn unol â Safonau Archwilio Mewnol y Sector Cyhoeddus.

CRYNODEB GWEITHREDOL

- 2 Strategaeth gyffredinol Archwilio Mewnol yw darparu cynllun archwilio ar sail risg mewn ffordd broffesiynol ac annibynnol, a hynny yn unol â Safonau Archwilio Mewnol y Sector Cyhoeddus 2013. Mae'r Strategaeth yn nodi sut bydd y Gwasanaeth Archwilio Mewnol yn cynorthwyo'r Awdurdod yn cyflawni ei amcanion drwy ddod â dull systematig a disgybledig i werthuso a gwella effeithiolrwydd y prosesau rheoli risg, rheolaeth a llywodraethu. Mae'r Strategaeth yn cael ei chyflwyno i'w chymeradwyo bob blwyddyn.

ARGYMHELLIAD

- 3 Bod y Strategaeth Archwilio Mewnol 2018–2021 yn cael ei derbyn gan y Pwyllgor Archwilio.

CEFNDIR

- 4 Mae'r gofyniad am swyddogaeth Archwilio Mewnol gan awdurdod lleol ymhlyg yn adran 151 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972, sy'n ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau "wneud trefniadau ar gyfer gweinyddu'n gywir eu materion ariannol". Mae Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 yn gosod rhwymedigaeth ar yr Awdurdod i "gynnal archwiliad mewnol digonol ac effeithiol o'u cofnodion cyfrifyddu a'u system o reoli mewnol".
- 5 Mae cylch gwaith Archwilio Mewnol i'w gael yn y Cytundeb Lefel Gwasanaeth ar gyfer darparu gwasanaethau ariannol gyda Chyngor Bwrdeistref Sirol Conwy am y cyfnod 1af Ebrill 2015 hyd at 31ain Mawrth 2019.

GWYBODAETH

DATGANIAD STRATEGAETH

- 6 Strategaeth gyffredinol Archwilio Mewnol yw darparu cynllun archwilio ar sail risg mewn ffordd broffesiynol ac annibynnol, a hynny yn unol â Safonau Archwilio Mewnol y Sector Cyhoeddus 2013, er mwyn rhoi sicrwydd gwrthrychol i'r sefydliad a chynnal gweithgareddau ymgynghori sydd â'r nod o ychwanegu gwerth a gwella gweithrediadau'r Awdurdod. Bydd y Gwasanaeth Archwilio Mewnol yn cynorthwyo'r Awdurdod i gyflawni ei amcanion drwy ddod â dull systematig a disgybledig i werthuso a gwella effeithiolrwydd y prosesau rheoli risg, rheolaeth a llywodraethu.

DIFFINIAD AC AMCAN

- 7 Yn unol â Safonau Archwilio'r Sector Cyhoeddus a ddaeth i rym yn Ebrill 2013, mae'n ofynnol i'r Pennaeth Archwilio Mewnol ddatblygu a chynnal strategaeth ar gyfer darparu gwasanaeth Archwilio Mewnol. Swyddogaeth sicrwydd yw Archwilio Mewnol sydd, yn anad dim, yn darparu barn annibynnol a gwrthrychol i'r sefydliad ynghylch yr amgylchedd reoli, ac mae hynny'n cynnwys rheoli risg, rheolaeth a llywodraethu, a hynny trwy werthuso pa mor effeithiol ydyw wrth gyflawni amcanion y sefydliad. Mewn ffordd wrthrychol, mae'n archwilio, yn gwerthuso, ac yn adrodd ynghylch pa mor ddigonol yw'r amgylchedd reoli fel cyfraniad i'r defnydd cywir, economaidd, effeithlon ac effeithiol o adnoddau. Mae'r amgylchedd reoli'n cynnwys holl weithrediadau'r awdurdod, ei adnoddau, ei wasanaethau, a'i gyfrifoldebau at gyrff eraill.
- 8 Mae'r Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio yn ei gwneud yn ofynnol i ATAGC Iunio Datganiad Llywodraethu Blynyddol bob blwyddyn. Mae'r Pennaeth Archwilio yn darparu adroddiad blynyddol i'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethiant, a hynny er mwyn cefnogi'r modd y caiff y Datganiad Llywodraethu Blynyddol ei Iunio. Mae'r adroddiad hwn yn cynnwys barn ynglŷn â digonolrwydd ac effeithiolrwydd y systemau rheoli risg, a'r amgylchedd rheolaeth fewnol; datgelu unrhyw gymwysterau i'r farn honno ynghyd â rhesymau; crynodeb o'r gwaith archwilio y mae'r farn honno wedi ei seilio arni; y graddau y dibynnwyd ar waith cyrff sicrwydd eraill; ac unrhyw faterion a ystyrir yn berthnasol i Iunio'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol.
- 9 Mae Archwilio Mewnol yn gweithredu mewn rôl ymgynghorol wrth gynghori rheolwyr ynghylch materion sydd o fewn ei gylch gwaith, megis gweithredu'r rheolaethau priodol o ran prosiectau, datblygiadau a systemau newydd. Yn y cynllun archwilio, pennir yr union ddyraniad o adnoddau mewn perthynas â'r gwaith ymgynghorol. Caniateir dyraniadau amser ar wahân ar gyfer gweithgarwch ymgynghorol, gwaith sy'n ymwneud â thwyll ariannol ac archwiliadau dilynol.

STATWS

- 10 Mae Archwilio Mewnol yn atebol i'r Trysorydd at ddibenion rheolaeth llinell, ac mae'n gymorth i gyflawni swyddogaethau statudol y Prif Swyddog Ariannol, fel y diffinnir hynny yn Adran 151 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972. Fodd bynnag, mae Archwilio Mewnol yn annibynnol o ran ei waith cynllunio a'i weithrediad.
- 11 Mae gan y Pennaeth Gwasanaethau Archwilio fynediad uniongyrchol at y Prif Swyddog Tân, pob lefel o reolwyr, a'r aelodau etholedig. Mae gan Archwilwyr Mewnol awdurdod i:
- fynd i mewn i unrhyw un o sefydliadau'r awdurdod ar unrhyw adeg resymol.
 - cael mynediad at yr holl gofnodion, gwybodaeth a gohebiaeth sy'n ymwneud ag unrhyw drafodion ariannol neu drafodion eraill fel y tybir yn angenrheidiol, a hynny at ddibenion adolygiadau a/neu ymchwiliadau fel rhan o archwiliadau.
 - gwerthuso pa mor ddigonol ac effeithiol yw'r rheolaethau mewnol sydd wedi eu bwriadu i sicrhau asedau a data, a hynny er mwyn cynorthwyo rheolwyr i atal a chanfod twyll ariannol.
 - gofyn am esboniadau fel y tybir yn angenrheidiol er mwyn eu bodloni eu hunain fod unrhyw fater sydd dan ymchwiliad yn gywir.
 - ei gwneud yn ofynnol i unrhyw un o weithwyr ATAGC gyflwyno arian, deunyddiau neu unrhyw eiddo arall sy'n perthyn i'r awdurdod a sydd yn eu meddiant hwy neu dan eu rheolaeth hwy.
 - mynd at gofnodion sy'n perthyn i drydydd partïon, megis contractwyr neu bartneriaid, pan fo angen hynny a phan fo'n briodol.

DARPARU'R GWASANAETH ARCHWILIO

- 12 Pennaeth y Gwasanaethau Archwilio sy'n gyfrifol am ddarparu'r gwasanaeth archwilio, a hynny yn unol â'r Gwasanaeth Lefel Gwasanaeth. Er mwyn sicrhau y gwneir hyn, mae trefniadau priodol ar gael ar gyfer:
- pennu a chyflwyno'r gwaith sydd i'w gyflawni, yn seiliedig ar Asesiad o Anghenion a phroses gynllunio sy'n seiliedig ar risg, cynllun archwilio blynyddol o'r ochr weithredol a chynlluniau gwaith misol. Mae pob cynllun yn seiliedig ar asesu risg.
 - darparu'r adnoddau angenrheidiol ar gyfer darparu'r cynllun archwilio, y sgiliau angenrheidiol (o ran archwilio yn gyffredinol, ac mewn meysydd technegol) a chyfleusterau cefnogol, megis cyfleusterau Technoleg Gwybodaeth, offer a phrosesau rheoli a gweinyddu.

- 13 Bydd y gwasanaeth Archwilio Mewnol yn cael ei ddarparu ar sail Asesiad o Anghenion (Atodiad A), sef dull sy'n seiliedig ar risg, a hynny er mwyn pennu anghenion yr Awdurdod ar ddechrau'r flwyddyn a chynlluniau gweithredol manwl a fydd yn cael eu cyflwyno i'r Pwyllgor Archwilio yn flynyddol i'w cymeradwyo. Mae'r asesiad yn nodi nifer y diwrnodiau sydd eu hangen i Archwilio Mewnol allu adolygu'n ddigonol y meysydd dan sylw, a lefel Asesiad Risg ar gyfer pob aseiniad archwilio a gynllunnir. Amcan blaenaf y dull hwn yw sicrhau bod Archwilio Mewnol yn gallu cyflwyno barn ynghylch yr amgylchedd reoli, trwy gyfeirio adnoddau digonol yn seiliedig ar risgiau perthynol y gweithrediadau, yr adnoddau a'r gwasanaethau dan sylw, a hynny gan ddefnyddio proses Asesu Risg ffurfiol. Mae proses yr Asesu Risg yn cadw mewn cof amrywiaeth o risgiau strategol, corfforaethol, gwasanaethol a gweithredol, gan gynnwys y rhai a nodir trwy'r broses Rheoli Risg, a chan yr archwilydd allanol, a barn yr uwch reolwyr ynghylch y materion hyn. Lle nad yw'r adnoddau sydd ar gael yn rhai y mae Pennaeth y Gwasanaethau Archwilio yn eu hystyried yn ddigonol ar gyfer rhoi barn o'r fath, adroddir hyn i'r sefydliad trwy'r Panel Gweithredol.
- 14 Mae'r Cynllun yn cydbwysu'r gofynion canlynol:
- yr angen i sicrhau y bydd y Cynllun Archwilio yn cael ei gwblhau i'r lefelau targed a sefydlwyd gan ddangosyddion perfformiad yr adain;
 - yr angen i sicrhau bod y systemau ariannol craidd yn cael eu hadolygu'n ddigonol er mwyn darparu sicrwydd fod gan y rheolwyr drefniadau priodol mewn lle ar gyfer rheolaeth ariannol y bydd yr Archwiliad Allanol yn dibynnu arno;
 - yr angen i adolygu trefniadau strategol a gweithredol eraill yn briodol;
 - yr angen i gael amser heb rwymedigaeth ar gael i ymdrin â materion na chynlluniwyd ar eu cyfer ac a allai fod yn gofyn am adolygiad neu ymchwiliad;
 - dyraniad perthynol yr adnoddau, rhwng sicrwydd, rhai'n ymwneud â thwyll ariannol a gwasanaethau ymgynghorol a ddarperir gan archwilio mewnol.
- 15 Bydd y cynnydd yn erbyn y cynllun gweithredol a chynnwys y cynllun yn cael ei gadw dan adolygiad gan Bennaeth y Gwasanaethau Archwilio mewn cysylltiad â'r Trysorydd, a thrwy fonitro datblygiadau corfforaethol a datblygiadau'r gwasanaeth. Bydd y Pwyllgor Archwilio yn cael gwybod am berfformiad yn erbyn y cynllun gweithredol.
- 16 Bydd Archwilio Mewnol yn cydymffurfio â PSIAS (Safonau Archwilio Mewnol y Sector Cyhoeddus), a ddaeth i rym ar 1af Ebrill 2013. Bydd Pennaeth y Gwasanaethau Archwilio yn sicrhau bod Llawlyfr Archwilio wedi'i ddiweddarau mewn lle, sy'n rhestru'r safonau disgwylidig, a bydd yn monitro cydymffurfiad â'r safonau hyn, yn cynnwys y rhai sy'n ymwneud â chynllunio, cynnal ac adrodd ynghylch aseiniadau archwilio.

- 17 Cafodd asesiad allanol o gydymffurfiaeth Archwilio Mewnol â Safonau Archwilio Mewnol y Sector Cyhoeddus ei gynnal ar 31 Hydref a 1 Tachwedd 2016 gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam. Barn gyffredinol yr aseswyr allanol oedd bod y Gwasanaeth Archwilio Mewnol yn cydymffurfio ar y cyfan â'r Safonau a'r Cod Moeseg yn yr holl feysydd arwyddocaol, a'i fod yn gweithredu'n annibynnol ac yn wrthrychol.
- 18 Mae Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy wedi sefydlu Polisi Adolygu Perfformiad a Datblygiad, sy'n nodi anghenion hyfforddi a datblygu ei weithwyr. Mae'r Adain Archwilio Mewnol yn dibynnu'n fawr ar effeithiolrwydd ei staff i ddarparu gwasanaethau o ansawdd uchel. Nod y broses adolygu perfformiad a datblygiad yw atgyfnerthu a chryfhau'r berthynas rhwng perfformiadau unigolion, disgwyliadau'r rheolwyr a nodau'r sefydliad. Hefyd, mae'r PSIAS (1230) yn ei gwneud yn ofynnol fod Pennaeth Gwasanaethau Archwilio a Chaffael yn sicrhau bod gan yr Adain Archwilio Mewnol fynediad at yr amrediad llawn o wybodaeth, sgiliau, cymwysterau a phrofiad i gyflawni amcanion yr Adain a chyrraedd ei safonau.
- 19 Bydd Archwilio Mewnol yn ceisio cydweithredu'n effeithiol â'r archwilydd allanol, a sicrhau y gellir gosod y ddibyniaeth briodol ar weithgarwch yr Archwilio Mewnol.
- 20 Mae dull adrodd Archwilio Mewnol wedi ei nodi yn y Cytundeb Lefel Gwasanaeth, a bydd Archwilio Mewnol yn cydymffurfio â'r dull hwn gan mai dyma'r ffordd fwyaf effeithlon o gael canlyniadau ei waith.
- 21 Wrth gyflwyno pob aseiniad, bydd Archwilio Mewnol yn ystyried gwneud argymhellion ymarferol yn seiliedig ar ganfyddiadau'r gwaith, ac yn trafod y rhain â'r rheolwyr, fel bod y rheolwyr yn ymrwmo i gynllun gweithredu priodol ar gyfer gweithredu unrhyw welliannau i'r amgylchedd reoli.

GOBLYGIADAU

Amcanion Llesiant	Wedi'u hystyried a'u hymgorffori yn y Strategaeth.
Cyllideb	Dim pwysau ychwanegol o ran costau; mae'r gyllideb a osodwyd ar gyfer 18/19 yn ymgorffori'r Cytundeb Lefel Gwasanaeth â Chyngor Bwrdeistref Sirol Conwy ar gyfer darparu gwasanaethau ariannol.
Cyfreithiol	Cydymffurfio ag Adran 151 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972 a Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio 2015.
Staffio	Dim goblygiadau; staff Archwilio Mewnol Conwy wedi gweithredu'r Strategaeth Archwilio Mewnol.

Cydraddoldeb/Hawliau Dynol/Y Gymraeg	Mae Gwasanaethau Archwilio Mewnol Conwy yn gweithredu yn unol â'r ddeddfwriaeth.
Risgiau	Byddai methu â llunio strategaeth a chynllunio gwaith y Gwasanaeth Archwilio Mewnol yn briodol yn arwain at ddull annisgybledig o werthuso a gwella effeithiolrwydd y gwaith rheoli risg, rheolaeth a llywodraethu, a byddai'n amharu'n ddrwg ar y gwaith o wella gweithrediadau'r Awdurdod. Byddai hyn yn gwanhau'r fframwaith llywodraethu, a gallai arwain at sefyllfa lle mae'r Awdurdod yn cael barn anffafriol ar ei drefniadau ar gyfer Gwasanaeth Archwilio Mewnol effeithiol, fel sy'n ofynnol dan y ddeddfwriaeth berthnasol.

AWDURDOD TÂN AC ACHUB GOGLEDD CYMRU
Asesiad o Anghenion a Chynllun Archwilio ar gyfer 2018/19

	Y Brif System a'r Is-System	Meysydd Posib i'w Harchwilio	Asesiad Risg	Dyddiau 2018/19	Sylwadau
Maes Risg – Rheoli a Llywodraethu Strategol					
1	Llywodraethu Corfforaethol	Y Trefniadau ar gyfer Cydymffurfio'n Gyfreithiol; Llunio Polisiâu a Phenderfyniadau; Cynllun Dirprwyo; Codau Ymddygiad – Y Swyddogion; Codau Ymddygiad – Yr Aelodau; Hyfforddiant ac Ymwybyddiaeth; Cyflogau'r Prif Swyddogion; Rheolau Sefydlog a Rheoliadau Ariannol; Gwrth-dwyll a Chwythu'r Chwiban; Polisi Amgylcheddol.	A		<p>Mae'r Awdurdod wedi sefydlu Cod Lleol ar Lywodraethu, a chaiff ei ddefnyddio fel y safon ar gyfer mesur perfformiad yr Awdurdod mewn hunanasesiad a wneir ar ddiwedd pob blwyddyn er mwyn ffurfio'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol.</p> <p>Archwiliad Llywodraethu Corfforaethol 2013/14 – Sicrwydd Uchel</p> <p>Archwiliad Dilydol Llywodraethu Corfforaethol – Tachwedd 2015 – O'r 11 o argymhellion a wnaed yn yr adroddiad archwilio a gyhoeddwyd ym Mai 2014; roedd 4 argymhelliad wedi'u gweithredu'n llwyr, ystyrid bod 5 yn waith ar y gweill, roedd 1 wedi'i weithredu'n rhannol ac mae'r argymhelliad ynglŷn â sefydlu Strategaeth Cynaliadwyedd ac Amgylcheddol yn dal yn aros.</p> <p>Cynllun Archwilio Swyddfa Archwilio Cymru 2017 (Archwilio Perfformiad) –</p> <ul style="list-style-type: none"> • asesiad sylfaenol Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (LICD) <p>Adolygiad craffu LICD – effaith y Ddeddf LICD ar waith pwyllgorau craffu.</p>

	Y Brif System a'r Is-System	Meysydd Posib i'w Harchwilio	Asesiad Risg	Dyddiau 2018/19	Sylwadau
2	Cynllunio Gwasanaeth	Cynllunio Corfforaethol; Cynllun Integredig Rheoli Risg; Cynllun Perfformiad Gwerth Gorau; Cynlluniau Unedau Gwasanaeth; Cynllun Gwella CPA; Moderneiddio; Ymgynghori; Asesu Risg; Sicrhau Adnoddau a Chymeradwyaeth Ariannol; Uned Cydlynu Gwelliannau	B		Adroddiad Gwella Blynyddol 2014/15
3	Rheoli Perfformiad	Rolau a Chyfrifoldebau; Gosod Targedau; Casglu Data; Rheolaeth Ansawdd Data; Adrodd; Defnyddio Gwybodaeth Reoli i gefnogi Gwelliannau i Wasanaethau.	A		Adroddiad Gwella Blynyddol 2015/16 Archwiliad Asesiad o Berfformiad Archwiliad o Gynllun Gwella Blynyddol Swyddfa Archwilio Cymru.
4	Rheoli Risg, Cynllunio rhag Argyfyngau a Pharhad Busnes	Polisiâu a Fframwaith, Swyddogaethau a chyfrifoldebau; Hyfforddiant; Cofrestr Risg Corfforaethol; Integreiddio mewn Prosesau Rheoli; Mecanweithiau Monitro a Sicrwydd; Adrodd; Cynllunio rhag Argyfyngau; Asesu Risg; Parhad Busnes; Chwilio ac Achub Trefol; Cydymffurfio â CCA 2004; Gweithio gydag Asiantaethau Partneriaethol a Busnesau Lleol; Fforymau Cydnerthedd; Cyfleusterau Cynadleddau Symudol;	A		Adroddiad Gwella Blynyddol SAC 2014/15. Defnyddio Adnoddau – 'Mae'r Awdurdod wedi rheoli'r gwaith o gyflawni arbedion effeithlonrwydd tra'n cynnal lefelau diogel o wasanaeth ond mae'r lleihad mewn gallu corfforaethol yn debygol o arafu newidiadau yn y dyfodol.'

	Y Brif System a'r Is-System	Meysydd Posib i'w Harchwilio	Aseiad Risg	Dyddiau 2018/19	Sylwadau
5	Cydraddoldeb ac Amrywiaeth	Cydymffurfio â Deddfwriaeth; Polisi, Ymarfer a Gweithdrefn; Cyfrifoldebau; Ymwybyddiaeth a Hyfforddiant; Rheoli Perfformiad.	C		Adroddiad Gwella Blynyddol Swyddfa Archwilio Cymru 2015/16. Adolygiad Comisiynydd y Gymraeg o Gynllun Iaith Gymraeg yr Awdurdod.
Maes Risg – Cyflwyno Gwasanaeth yr Ochr Weithredol					
6	Gweithrediadau'r Ystafell Reoli Ymateb i Ddigwyddiadau a'u Rheoli	Cydymffurfio â Lliniaru Risg Allweddol; Gweithdrefnau Anfon Allan; Blaenoriaethu Ymateb i Ddigwyddiadau; Monitro a Mesur Perfformiad; Staffio ac Adnoddau; Hyfforddiant Y System Rheoli Digwyddiadau.	C		
7	Gweithdrefnau Galwadau Ffug	Polisi a Gweithdrefn; Cofnodi a Monitro; Addysg; Cyfathrebu.	C		
8	Diogelwch Tân Cymunedol a'r Tasglu Llosgi Bwriadol	Cyfathrebu; Addysg; Cael adnoddau; Proffilio Risg; Gweithio gyda Busnesau, Awdurdodau Addysg Lleol, Ymddiriedolaeth Plant a Phobl Ifanc, Tîm Troseddwy'r Ifanc, Gwasanaethau Tân ac Achub eraill; Prosiect systemau taenellu; Larymau mwg; Archwiliadau Diogelwch Tân yn y Cartref; Digwyddiadau Diogelwch Cymunedol; Mynd at Gerbydau	C		Adroddiad Gwella Blynyddol Swyddfa Archwilio Cymru 2015/16 – 'Adolygiad o'r trefniadau Diogelwch Tân' – Roedd yr adroddiad y rhoddwyd sylw iddo yn cynnwys dau gynnig ar gyfer gwella i'w gweithredu ar lefel genedlaethol. Yn ystod 2010/11 adolygwyd gwaith partneriaeth Diogelwch Tân Cymunedol. Barn yr Archwiliad oedd 'digonol'. Gwnaed archwiliad dilynol ym mis Gorffennaf 2012 - ailaseswyd Barn yr Archwiliad fel Boddhaol. Cynhaliwyd Archwiliad o'r Archwiliadau Diogelwch Tân yn y Cartref yn 2014/15 – Barn yr Archwiliad - Boddhaol

	Y Brif System a'r Is-System	Meysydd Posib i'w Harchwilio	Aseiad Risg	Dyddiau 2018/19	Sylwadau
					<p>Archwiliad Dilynol o Archwiliadau Diogelwch Tân yn y Cartref (Tachwedd 15) – gwnaethpwyd 10 o argymhellion yn yr adroddiad archwilio a gyhoeddwyd fis Ionawr 2015; gweithredwyd 5 argymhelliad yn llwyr, gweithredwyd 4 yn rhannol ac mae'r argymhelliad ynghylch cyflwyno'r Adroddiad Blynyddol i'r Grŵp Gweithredol i graffu arno a'i gymeradwyo yn aros.</p> <p>Gorsaf Dân Gymunedol y Rhyl 2014/15 – Barn yr Archwiliad – Boddhaol</p> <p>Archwiliad Dilynol Gorsaf Dân Gymunedol y Rhyl (Tachwedd 15). O'r 11 o argymhellion a wnaed yn adroddiad yr archwiliad fis Mawrth 2015; gweithredwyd 8 argymhellion yn llwyr, ystyrid bod 1 yn waith sy'n mynd rhagddo, gweithredwyd 1 yn rhannol ac mae'r argymhelliad ynghylch llunio Adroddiad Blynyddol yn dal yn aros.</p>
9	Archwiliadau ac Ymchwiliadau	Cydymffurfio â Pholisïau; Rhaglen Arolygiadau; Aseuadau ar-lein; Cydymffurfio â rheolau adeiladu; Dyrannu trwyddedau/tystysgrifau; Incwm o archwiliadau a Thrwyddedau	C		Ymdriniwyd ag incwm o archwiliadau a thrwyddedau fel rhan o'r archwiliad Incwm a gynhaliwyd yn 2013/14.

	Y Brif System a'r Is-System	Meysydd Posib i'w Harchwilio	Aseiad Risg	Dyddiau 2018/19	Sylwadau
10	Gweithio mewn Partneriaeth	Trefn Lywodraethu Partneriaeth Aseu Risg; Lleihau Trosedd ac Anhrefn; Partneriaethau Strategol Lleol; Cytundebau Ardal Leol; Awdurdodau Addysg Lleol ac eraill.	B		Yn ystod 2010/11 adolygwyd cydweithio yr Awdurdod gyda phartneriaid wrth werthuso'r trefniadau llywodraethol a digonolrwydd rheoliadau mewnol sydd wedi'u hymgorffori o fewn pob system gan ddarganfod unrhyw wendidau a meysydd risg posibl. Barn yr Archwiliad oedd 'Digonol'. Gwnaed archwiliad dilynol ym mis Gorffennaf 2012 ac ailaseswyd Barn yr Archwiliad fel 'Boddhaol' Archwiliad o Archwiliadau Diogelwch Tân yn y Cartref a gynhaliwyd yn 2014/15 – Barn yr Archwiliad – Boddhaol
Maes Risg – Rheoli Pobl					
11	Iechyd a Diogelwch	Cydymffurfio â'r Ddeddfwriaeth; Polisiâu, Arferion a Gweithdrefnau; Cyfrifoldebau; Ymwybyddiaeth a Hyfforddiant; Rheoli Perfformiad; Monitro ac Adrodd ynghylch Digwyddiadau; Yswiriant (Atebolrwydd Cyhoeddus a Chyflogwyr)	B		
12	Rheoli Presenoldeb (lifrai a di-lifrai)	Cydymffurfio â Pholisi; Cofnodi, ac adrodd ynghylch absenoldeb; Gwybodaeth am Berfformiad	C		Gwnaed Ymchwiliad Arbennig yn 2011/12 ar faterion Adnoddau Dynol ac amser o'r gwaith yn lle cyflog (TOIL) Adroddiad archwilio Rheoli Presenoldeb a gyhoeddwyd yn Rhagfyr 2016 – Sicrwydd Boddhaol (4 argymhelliad)

	Y Brif System a'r Is-System	Meysydd Posib i'w Harchwilio	Aseiad Risg	Dyddiau 2018/19	Sylwadau
13	Hyfforddi a Datblygu Staff (lifrai a di-lifrai)	Gweithredu'r System Integredig Datblygiad Personol (IPDS); Aseu Sgiliau; Portffolios Datblygu; Adolygiadau o Ddatblygiad Personol; Arfarniad o Berfformiad; Cyfleusterau Hyfforddi; Cynlluniau Hyfforddi ar y cyd; Cynllunio ar gyfer Olyniaeth; Datblygu Arweinyddiaeth (Gwella'r Gwasanaeth); Hyfforddiant sy'n canolbwyntio ar Werth	C		Swyddfa Archwilio Cymru - gwaith perfformiad a gynlluniwyd ar gyfer 2011/12 - Astudiaeth Thema - Cynlluniau Adnoddau Dynol a'r gweithlu
14	Recriwtio a Dethol	Cydymffurfio â Pholisïau a Gweithdrefnau Recriwtio; Cydraddoldeb a chynhwysiant; Gwiriadau cyn cyflogaeth; Rheoli Perfformiad.	C		Gwiriadau cyn cyflogi ee geirda, gwiriadau cofnodion troseddol fel rhan o archwiliad dechreuwyr/ymadawyr 2014/15 – Barn yr Archwiliad - Boddhaol.
Maes Risg – Rheoli Prosiectau					
15	Rheoli Prosiectau	Uned Arbennig ar gyfer Prosiectau; Rolau a Chyfrifoldebau; Blaenoriaethu Prosiectau; Aseu Risg; Cydymffurfio â Prince 2; Hyfforddiant mewn Rheoli Prosiectau; Monitro a Chyflwyno; Cyllido.	B		Cynigiodd Pennaeth yr Adran Cyfleusterau a Rheolaeth Logisteg Heddlu Gogledd Cymru fod Cyfrif Terfynol Gorsaf Dân Gymunedol y Rhyl yn cael ei aseu am afreoleidd-dra. Fel rhan o gynllun archwilio 2011/12, bu i Wasanaeth Archwilio Mewnol Conwy adolygu'r contract hwn. Barn Archwilio – boddhaol

	Y Brif System a'r Is-System	Meysydd Posib i'w Harchwilio	Asesiad Risg	Dyddiau 2018/19	Sylwadau
Maes Risg – Risgiau Ariannol a Thwyll Ariannol					
16	Cynllunio Ariannol a Rheoli'r Gyllideb	Trefniadau Cyllido Dyrannu Adnoddau Cynllunio Ariannol yn y Tymor Canolig Gosod a chymeradwy'r gyllideb Dirprwyaethau ariannol Hyfforddiant i Ddeiliaid Cyllidebau Monitro cyllidebau Rhagweld/Adrodd Ariannol	A		<p>Cynllun Archwilio Swyddfa Archwilio Cymru 2017 (Archwiliad Ariannol)</p> <ul style="list-style-type: none"> • adolygu'r prif reolaethau i gefnogi'r gwaith o lunio cyfrifon cywir, gan gynnwys y brif system gyfrifyddu; • adolygu datganiadau ariannol drafft; • adolygu arferion a datgeliadau cyfrifyddu; • adolygu dulliau cyfrifyddu a datgelu eiddo, peiriannau ac offer, a mynd ymlaen i ddiweddarau'r gofrestr asedau ar gyfer TG. <p>Adroddiad Gwella Blynyddol 2015/16. 'Asesiad o Gadernid Ariannol' – Canfu'r adolygiad fod trefniadau'r Awdurdod ar gyfer sicrhau cadernid ariannol yn iawn.</p>
17	Y Gyflogres	Dechreuwyr, Ymadawyr, Newidiadau; Rheoli Taliadau; Ardystiadau; Cywirdeb; Monitro; Adrodd.	A		<p>Archwiliad y Gyflogres CAATS 2008/09 - barn yr Archwiliad oedd Da. Adolygiad o daliadau i ddiffoddwyr tân rhan amser - adolygiad o'r drefn FIN8 electronig newydd - Barn yr Archwiliad - Boddhaol.</p> <p>Archwiliad Newidiadau'r Gyflogres i'r Archwiliad o Gyflogau 2015/16 – Barn yr Archwiliad oedd Boddhaol; Archwiliad dilynol a gynhaliwyd ym Mai 2016 wedi newid barn yr archwiliad i Sicrwydd Uchel.</p> <p>Archwiliad o Ddechreuwyr ac Ymadawyr y Gyflogres a gynhaliwyd yn 2014/15 – Barn yr Archwiliad - Boddhaol.</p> <p>Archwiliad Dilynol o Ddechreuwyr ac Ymadawyr y Gyflogres – Ebrill 2015. O'r 7 o argymhellion a wnaed yn adroddiad yr archwiliad a gyhoeddwyd fis Gorffennaf 2014; mae pob un o'r 7 argymhelliad wedi cael eu gweithredu.</p>

	Y Brif System a'r Is-System	Meysydd Posib i'w Harchwilio	Aseiad Risg	Dyddiau 2018/19	Sylwadau
18	Lwfansau Gweithwyr a'r Aelodau	Hawliadau, awdurdodi a theithio a chynhaliaeth; Gwobrau am Wasanaeth Hir; Lwfansau Preswyl;	D		Adolygiad Archwiliad Mewnol o Lwfansau Aelodau 2005/06, barn yr Archwiliad - Da. Lwfansau staff wedi'u gynnwys yn Archwiliad y Gyflogres - newidiadau i'r cyflogau 2008/09.
19	Pensiynau	Hysbysu'r Awdurdod sy'n Gweinyddu; Gwirio newidiadau; Ffioedd heb eu Hariannu.	C		Cynllun Archwilio Swyddfa Archwilio Cymru 2017 (Archwiliad Ariannol) – adolygu dulliau cyfrifyddu a datgelu'r cynlluniau pensiwn er mwyn sicrhau eu bod yn cydymffurfio â'r gofynion cyfrifyddu perthnasol. Adroddiad Gwella Blynyddol 2014/15 Adolygiad Archwilio Mewnol – Pensiynau (Ansawdd Data) - Mai 2016 Sicrwydd Boddhaol (9 Argymhelliad)
20	Caffael a Phrynu	Strategaeth Gaffael; Effeithlonrwydd a Gwerth am Arian; E Gaffael; Cydymffurfio â Rheoliadau Ariannol a Rheoliadau Sefydlog Cytundebau; Gweithdrefnau Prynu a Thalu; Gwariant ar Gardiau Credyd; Gwariant ag Arian Parod.	B		Adroddiad Gwella Blynyddol 2014/15 Cynhaliwyd archwiliad o gredydwyr 2012/13 – Sicrwydd Uchel. Menter Twyll Genedlaethol GTAGC – Gwaith Cynnal a Chadw yn yr Arfaeth a Mân Waith – Cynhaliwyd Archwiliad 2015/16 – Sicrwydd Cyfyngedig Archwiliad Dilydol Rhagfyr 16 – barn ddiwygiedig – Sicrwydd Uchel

	Y Brif System a'r Is-System	Meysydd Posib i'w Harchwilio	Asesiad Risg	Dyddiau 2018/19	Sylwadau
21	Strategaeth Gyfalaf a Chyfrifydda	Gosod/Cymeradwyo'r Strategaeth a'r Rhaglen; Monitro; Cyfalafu/ Awdurdodi Gwariant; Benthyca Darbodus; Cyfrifydda a Rheoli Asedau Sefydlog; Cofrestr Asedau Sefydlog; Prisio/Dibrisio Asedau; Yswiriant; Cynlluniau Mentrau Cyllid Preifat (PFI) yn cynnwys TAW.	A		Adroddiad Gwella Blynyddol 2015/16
22	Rheoli'r Fflyd a Thanwydd	Caffael/Prydlesu; Rheolaeth ac Unioniad Strategol; Cynnal a Chadw ac Archwiliadau; Materion sy'n ymwneud â Thanwydd a'r Defnydd ohono; Gwaredu; Yswiriant.	C		Cynhaliwyd archwiliad Rheoli Tanwydd 2014/15. Barn yr Archwiliad - Boddhaol Archwiliad Dilynol Rheoli Tanwydd – Hydref 2015. O'r 7 o argymhellion a wnaed yn yr adroddiad archwilio a gyhoeddwyd fis Tachwedd 2014; gweithredwyd 1 argymhelliad, gweithredwyd 1 yn rhannol ac mae 5 yn destun gwaith sy'n dal i fynd rhagddo.
23	Casglu Incwm a Bancio	Derbyn Taliadau; Incwm Grant; Incwm Praesept; Gweithdrefnau Casglu a Chyfrifydda; Incwm Amrywiol; Cydydffurfio â Pholisi Codi Tâl; Incwm o Dystysgrifau Archwilio; Diogelwch Arian a Bancio; Yswiriant.	C		Archwiliad o Incwm a gynhaliwyd yn 2013/14 – Sicrwydd Uchel.
24	Storfeydd	Rheoli Stoc, Gwerth a Chofnodi; Prynu a Derbyn; Diogelwch yn y Storfeydd; Diogelwch y System TG; Gweithdrefnau Rhannu allan a Dychwelyd; Yswiriant.	D		Archwiliad o'r Storfeydd a gynhaliwyd yn 2012/13 – Sicrwydd Uchel

	Y Brif System a'r Is-System	Meysydd Posib i'w Harchwilio	Aseiad Risg	Dyddiau 2018/19	Sylwadau
25	Diogelwch yr Offer a'r Stocrestr	Lefel y Stocrestr; Cofnodi ac Adolygu; Marcio Offer; Llogi Offer; Diogelwch Lleoliadau; Yswiriant.	C		Adolygiad Archwiliad Mewnol 2007/08. Cynhwyswyd yn yr archwiliadau o Orsafoedd y System RDS 2009/10 – 2013/14.
26	Costau Cyfleustodau a Cytundebau Gwasanaeth	Tendro a Gwerth am Arian; Monitro Costau; Cydymffurfio â'r Rheoliadau Ariannol.	C		
27	Menter Genedlaethol rhag Twyll Ariannol	Lawrlwythiad y Gyflogres; Lawrlwythiad y Credydwy; Ymchwilio i Allbwn yr Ymarferiad Paru Cenedlaethol.	B		Cydweddu data Menter Twyll Cenedlaethol (MTC) o ddata'r Gyflogres a'r credydwy i'w gynnal bob dwy flynedd. Gwaith MTC a gynhaliwyd yn 2013/14 – Sicrwydd Uchel Gwaith MTC a gynhaliwyd yn 2015/16 – Sicrwydd Uchel
28	Prif Systemau Ariannol <ul style="list-style-type: none"> • Y Gyflogres • Credydwy • Dyledwy • Rheoli'r Trysorlys • System Gyfrifydda • Gwrth-dwyll 	Cyfanwydd, Cywirdeb a Dilysrwydd Trafodion; Cyfrifydda Cywir; Monitro ac Adrodd; Effeithlonrwydd; Gwerth am Arian; Dogfennu Systemau; Cydymffurfio â Rheoliadau a Gweithdrefnau Ariannol.			Gwneir yn flynyddol fel rhan o archwiliad systemau Cyngor Conwy. Archwiliad Credydwy wedi'i gynnal yn 2012/13 – Sicrwydd uchel

	Y Brif System a'r Is-System	Meysydd Posib i'w Harchwilio	Aseiad Risg	Dyddiau 2018/19	Sylwadau
Maes Risg – Enw Da a Hyder ymhlith y Cyhoedd					
29	Y Weithdrefn Gwynion	Polisi, Gweithdrefn ac Arferion Da; Cydymffurfio; Monitro ac Adrodd; Gwella Gwasanaethau; Iawndaliadau.	C		
30	Cyfathrebu Corfforaethol	Y Strategaeth Gyfathrebu; Marchnata a'r Cyfryngau; Cyfrifoldebau; Monitro Digwyddiadau	C		
Maes Risg – Technoleg a Rheoli Gwybodaeth					
31	Strategaeth a Rheolaeth TG	Datblygu Strategaeth a Chael Adnoddau; Fframwaith Polisiâu a Rheolaeth; Rheoli'r Rhyngrwyd ac Ebst; Cyfrifoldebau; Caffael a Datblygu TGCh; Yswiriant.	C		Gwnaeth yr archwiliad asesu faint o reolaeth sydd dros y prif beryglon ar gyfer cael mynediad i wybodaeth ar systemau TG y sefydliad ac adolygu'n benodol y meysydd canlynol ar gyfer cydymffurfio â safon diogelwch system gwybodaeth ISO 27000 <ul style="list-style-type: none"> • Rheolaeth mynediad at wybodaeth y defnyddiwr • Rheolaeth mynediad at wybodaeth ar gyfrifiadur • Rheolaeth mynediad at wybodaeth cymhwysiad • Monitro defnydd a mynediad at wybodaeth • Rheolaeth cymhwysiad dros wybodaeth personol

	Y Brif System a'r Is-System	Meysydd Posib i'w Harchwilio	Aseiad Risg	Dyddiau 2018/19	Sylwadau
32	Rheoli Rhwydwaith	Diogelwch a Rheolaeth; Diogelwch Corfforol a Rhesymegol; Systemau Wrth Gefn ac Adfer wedi Trychineb; Perfformiad; Caledwedd, Cyfryngau, Topoleg; Diogelwch a Rheolaeth: Cefnogaeth i Reolwyr: Meddalwedd Cyfathrebu; Cysylltiadau Di-wifr.	C		Archwiliad o Reolaeth Rhwydwaith wedi'i wneud yn 2008/09. Barn yr Archwiliad - Boddhaol. Archwiliad o Ddiogelwch Technoleg Gwybodaeth 2010/11 - Barn yr archwiliad - Boddhaol. Diogeledd Seiber (Rhan 1) 2016/17 – Sicrwydd Cyfyngedig (18 o Argymhellion) – archwiliad dilynol i'w gyflawni yn 2018/19. Diogeledd Seiber (Rhan 2) Archwiliad wedi'i gynnal yn ystod 2017/18 - caiff y canlyniadau eu hadrodd yn yr Adroddiad Blynyddol 2017/18
33	Telegyfathrebu (ac eithrio'r ystafell reoli)	Diogelwch a Rheoli; Diogelwch Corfforol a Rhesymegol; Systemau Wrth Gefn ac Adfer wedi Trychineb.	C		
34	E Lywodraeth	Strategaeth; Cael adnoddau; Mentrau; Perfformiad.	C		Archwiliad E-Lywodraeth 2009/10 – Nod yr archwiliad oedd gweld faint o reolaeth sydd dros risgiau yn y meysydd canlynol: <ul style="list-style-type: none"> • Gweledigaeth e-lywodraeth • Cydweithio ee rhwng awdurdodau • Anghenion cwsmeriaid • Ariannu • Atebion technegol • Medr - staff a sgiliau • Prosesau busnes • Y canolbwynt ar reolaeth strategol dros risgiau allweddol sy'n bygwth y rhaglen/gweledigaeth e-Lywodraeth Barn yr Archwiliad - Da.

	Y Brif System a'r Is-System	Meysydd Posib i'w Harchwilio	Aseiad Risg	Dyddiau 2018/19	Sylwadau
35	TG yr Ystafell Reoli	Ffonau Symudol; Systemau Radio; Systemau Galw Allan; Diogelwch Corfforol; Systemau Wrth Gefn ac Adfer wedi Trychineb; Monitro Perfformiad.	C		
36	Diogelu Data / Rhyddid Gwybodaeth	Cydymffurfio â'r Ddeddfwriaeth; Ymwybyddiaeth ymhlith y Staff; Ceisiadau am Wybodaeth; Monitro a Pherfformiad.	C		Archwiliad Diogelwch Data 2009/10 - i weld a yw gweithgareddau'n ymwneud â phrosesu data personol yn cael eu gwneud yn unol â pholisïau a threfn gweithio diogelu data yr Awdurdod, ac os oedd y prosesu yma yn cwrdd â gofynion y Ddeddf Diogelu Data 1998. Barn yr Archwiliad - Boddhaol. Archwiliad Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2010/11 - i sicrhau cydymffurfiaeth gyda'r gofynion statudol o'r Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000. Barn yr Archwiliad - Boddhaol.
Maes Risg – Systemau Eraill					
37	Gweithrediad y Ffreutur	Cytundeb a Monitro; Hylendid Bwyd a Glanweithdra; Hyfforddi Staff; Casglu Incwm a Bancio; Gweithdrefnau Archebu.	C		
38	Cronfeydd Lles	Gweithdrefnau ysgrifenedig; Cofnodion y Cronfeydd Lles; Cysoniadau Banc; Archwiliadau Annibynnol.	C		Archwiliad o'r Cronfeydd Lles wedi'i wneud yn 2008/09. Barn yr Archwiliad oedd Anfoddhaol. Archwiliad dilynol wedi'i gynnal yn 2009/10 - Barn yr Archwiliad - Digonol.

Maes Risg – Gwaith Archwilio Arall			
Cynllunio, rheoli ac adroddiad blynyddol archwilio			
Gwaith dilynol o argymhellion blaenorol			
Cronfa wrth Gefn			
	Cyfanswm dyddiau 2018/19	50	
<p>Asesiadau Risg - Mae'r Asesiad o Anghenion yn dogfennu pob prosiect, ac mae'n dyrannu Graddiad Risg mewn perthynas â phob maes archwiliadwy, yn seiliedig ar lenwi matrices risg sy'n cael ei gadw ar System Cynllunio Archwiliadau a'r Amgylchedd Reoli (APACE) yr Adain Archwilio Mewnol. Yr Asesiad Risg sy'n pennu graddiad y risg ac amledd pob archwiliad wedi hynny. Lle nad yw rhyw faes wedi cael ei adolygu'n ddiweddar gan yr Adain Archwilio Mewnol na Swyddfa Archwilio Cymru, rhoddir Graddiad 'C' wrtho hyd oni fydd archwiliad wedi ei gynnal, a bod modd gwneud barn wybodus yn ei gylch. Y Graddiadau Risg cyfredol yw:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Graddiad Risg A - Risg Uchel sy'n gofyn am Adolygiad Blynyddol • Graddiad Risg B - Risg Uchel sy'n gofyn am adolygiad bob 2 flynedd • Graddiad Risg C - Risg Canolig sy'n gofyn am adolygiad bob 3 blynedd • Graddiad Risg D - Risg Isel sy'n gofyn am adolygiad bob 4 blynedd 			